

Sigle: Kb

Aufbewahrungsort: Königliche Bibliothek Kopenhagen (Det Kongelige Bibliotek København)

Signatur: Cod. Thott. 109,4°

[232r,01]Anfylmus was eyn hillich man

he hadde dar lange na geftan

Dat he gerne wolde weten

wat vnfe here hadde befeten

Nu moge gy horen wo he dede

he was ftede an fynem bede

Beyde dach vnd nacht

An fynen venygen dat he lach

he fprak marya blogende rofe

Beyde lyllye und tzittelofe

lat my hute werden fchin

Godes dure balfmenfchryn

Dat dat du my rede mogeft fagen

Der ik dy gerne wolde vragen

Ik wolde nu in deffer ftund

horen vt dynes fulues munt

wat dyn kint hadde befeten

Dat wolde ik vrouwe gerne weten

wot vnsem heren is gefchen

Dat du mit dynen ogen heft gefeen

konde ik vrouwe dat vorweruen

Denne fo wolde ik gerne fteruen

Des plach he mennich Iar

Tolesten wart fe eme openbar

Dar fe ene an fynem bede vant

Se fprak to eme altohant

Anfylme ik hebbe dy vornomen

[232v,01]In deijn bet byn ik gekan gekomen

van deme hemmele hijr to dy

Nu fage anfylme wat wultu my

Do anfylmus dat vornam

Dat marya to eme quam

he wart vorfchricket do he fe fach
Tohant marya to eme fprak
Nu en vrucht my nicht
lat my der rede fyn berýcht
worvme hefftu my her geladen
fprik to my dy en fchal nicht fchaden
Anfylvmus de vel vppe fyne knee
Em was wol vnd em was wee
vul beuende fprak he fyne rede
Eme was wol vnd em was lede
Marya reyne konyngynne
Ik begere van alle mynen fynnen
Dat ik gerne wolde weten
wat dyn fone hadde befeten
wo he to deme dode fy gekomen
want ik fwarliken han vornomen
Do eme de marter erft gefchach
was yt do nacht edder dach
wereftu by em gebleuen
De euwangeliften hebben befcreuen
Marya wat fe hebben gefeen
Mer fe en dregen nicht ouereyn
[233r,01]Se hebben wesen to vnd van
Darvme wete wy nenen man
De vns de warheit moge fagen
van fynen Iammerliken dagen
De eme toquemen algemeyne
Sunder du leue vrouwe alleyne
Darvme wil ik vragen dy
vyl eddele vrouwe berichte my
Anfylme du bekoreft my to fere
Ik wil dy fagen ene mere
De fcholtu wol vorftan
vnd louen eral funder wan
fcholde ik dat tomale fpreken
Myn herte mochte darvan tobreken

Dat ik mit mynen ogen facht
Doch ik truwen nicht en mach
Sint dat god myn enyge troft
was de my vrug van forgen heft geloft
Nu wil ik dy der warheit ghen
Allent dat ik hebbe gefeen
Maria erft wil ik dy vragen
Ik bidde di dat du my willeft fagen
wo quam it erft to enen prange
Dat dyn fone wart gevangen
Anfylme hore wat ik dy fage
id fchach an deme donnersdage
Dat he mit finen Iungeren fat
[233v,01]lefliken he mit en at
he gaff en fyn vleſch vnd fyn blot
Dat he fedder vor vns gout
he dede noch mer dorch fyne gute
he dwoch en alle ere vote
Do he en de vote hadde gedwagen
he begunde Iammerliken claghen
he ſprak ik fegge Iuw vorwar
he fyt hijr mit vns in der ſchar
De de lefliken mit vns et
De my hute vorret
we em he were beter vngeboren
he mut ewichliken fyn verloren
Maria deffe fwaren wort
Do ſe de Iungeren hadden gehort
flogen ſe de houede nedder
Efte ſpreken ſe dar Iechtes wedder
Do ſe horden deffe rede
En was ſo Iammerliken lede
Erer en de ſach den anderen an
Iohannes was ſo fere beghan
vp fyner borſt wart he vntflapen
Eyn yflik ſprak byn ik des nicht

Myn fone ſprak gy werden des bericht
funte peter ſprak here meyfter myn
Ik wet dat wol dat ik des nicht en byn
[234r,01]Ik ſpreke dede des not
Ik wil mit dy gan in den dot
Maria wo ſprak vnſe here
Do he vorfakede aldus fere
vnd do he deſſe wort
van funte peter hadde gehort
M̄y fone ſprak peter ik wil dy ſagen
Du ſcholt vul fere vorſagen
vnd wil yd dy vorware ſpreken
Du ſcholt myner vil drade vorſeken
Er der hanen crat ſcholtu geen
Dat du my ny mit ogen heft geſeen
Maria do ſe deſſe rede dreuen
wor was Iudas do gebleuen
Iudas de lep altohant
Dar he der ioden vorſten vant
Iudas ſprak wat wil gy my geuen
Ik hebbe Iuw en dink gedreuen
Dat Iuwe wille moge vulgan
Dar gy hebbet lange na geſtan
Ik vorrade in mynen meyfter Ieſu *Chriſte*
Do geuen ſe em mit groter liſt
Druttich pennynge in ſyne hant
Iudas ſprak iu ſchal ſyn bekant
Dat vnſe meyfter Ieſus
vnd ſyn Iungere Iakobus
[234v,01]Sint alfo lijck in erer bere
Dat gy konnen nummermere
Ere antlat vnderſcheyden
Darv̄me ſchollé gy beyden
wene ik kuffe vor ſynen munt
Den ſchole gy to derfuluen ſtund
hartliken taſten an

Dat is de recht schuldege man
Stylliken schale gy ene leyden
vdat he nicht van in onscheyde
Maria wor was din sone do bleuen
Do Iudas dat hadde gedreuen
Myn sone gynk in den gharden
Dar he syne Iungere warde
he sprach ik wil klene van in gan
vnd beden mynen vader an
Gy schollen ok waken vnd beden
Dat gy in nene bekoringe en treden
Maria wat weren syne bede
De he to synem vader dede
Anfylme em was so rechte we
Dat he syk nedderfette vp syne kne
he sprach hemmelsche got
Ik mut vorvullen dyn gebot
Ik byn bedrouet went in den dot
van d er Iamerliken not
De my huten is bereyt
[235r,01]van der snoden Iodescheyt
Ik bidde dy leue vader myn
Mach dat an dynen hulden syn
Dat my de pine vorega
vnd ik der marter nicht befta
Nochtent vader wo dat sy
Dyn wille de schie an my
Ik en wil der pine nicht vntflen
vader wat du wult dat schie
Maria nu wolde ik wesen bericht
quam em do en antwerde Iech
Anfylme en antwerde quam em wedder
van dem hemmele hijr nedder
De stemme sprach du scholt wis wesen
Der pine scholtu wol genesen
Dyn smaheit vnd dyn bitter dot

Schal den mynschen lofen vt aller not
Maria worvmme dede he de bede
was em van angfte alfo lede
Dat he vruhte alfo fere
was he doch cryftus here
Anfylme dat wil ik dy fage
Dor dre dink muſte he vortzagen
Dat erfte dar he vmme was vortzaget
Dat makede ik was en reyne maget
Ik hadde ene clenliken vpgetogen
Mine clenliken brufte hadde he gefogen
he was ok van konynges flechte
Darvmme ſcholtu prouen rechte
[235v,01]Eddele lude werden de gheſlaghen
De konen vele myn vortraghen
wen graue lude dat was de not
Darvmme vruchtete he den dot
Maria nu wil ik dy fagen altohant
Alle dink de weren eme bekant
vortmêr fo wil ik dy fagen
worvmme dat he muſte clagen
he wofte wol dat ene dô Ioden
wolden fo Iamerliken doden
Darvmme was he fo fêre began
Dat he muſte beden fynen vader an
Maria dijt hebbe ik wol gehort
berichte my der rede vort
Do he let van fynem bede
he ghink wedder in de ftede
Dar he fyne Iungeren wufte
De ene lach vppe des anderen bruſten
vnd weren fo Iamerliken vntflapen
van groter drofniffe konden ſe nicht waken
he ſprak Iem to myt fynem munde
wo node dat ſe ene ftunde
wakeden alzo ik iuw hadde beden

Nu fet Iudas de kumt hijr getreden
Deme en geyt neyn flap an
Mit enem kuffende wil he my van
Maria nu fegge my wo
Brochte Iudas dat to wege do
An derfuluen ftund gefchach
Dat Iudas mynen fone anfach
[236r,01]De Ioden be eme ftunden hart
he quam lopende mit der vart
Rechte fo en douendich hunt
vnd kuffede ene vor fynen munt
he fprak grottet fyftu meyster myn
Min fone fprak it muſte fyn
O Iuda wo kumftu alduffe
vorreftu my myt enem kuffe
De Ioden quemen here treden
De Iuda's hadde to fijck gebeden
Mit fperen kulen ok van blygge
Min fonē fprak wene fake gy
Se fpreken *Jesum* den fuke wy
he fprak dat byn ik do villen fe
Twyge vp de erde dale
he fprak to dem dorden male
Soke gy my fo grypet my an
vnd latet myne Iungere ghan
Tohant do wart he angegrepen
Alfo enen deff begunden fe en to flepen
Maria nu berichte my
weren de Iungere ok darby
Do ene de Ioden grepen an
Edder weren fe van eme ghan
Ansylme dar en bleff neyn man
Se weren alle van eme gan
he ftunt allene vtefchert
Men peter hadde en fwert
Datfulue toch he hijr vore

[236v,01]Vnd heou enem Ioden af fyn ore

Do myn fone dat anfach

he makede ene funt vnd fprak

To petere deffe rede

Styk dyn fwert an fyne fchede

we myt fwerden wille kyuen

De fchollen alle dot blyuen

Ik wolde yd vele bet vntweren

want ik id wolde keren

Behuuede ik hulpe Ieneger lude

Min vader fende my wol hude

Mer wen twelfdufent engelfchar

De fcholden my wafen al openbar

Darvmme fo hebbe gude dult

De fcrift fchal werden aldus vorvuel

Maria ftundeftu by eme hart

Do he aldus gevangen wart

Anfylme du fcholt fyn berich

Ik en was dar leyder nich

Ik was finer leider worden byfter

To Iohannes moder myner fufter

was ik in dat hus geghan

Darvmme en wufte ik dar nicht van

Maria haddeftu finer vortegen

wo mochte dyn herte dat vordregen

Do me ene toch also enen deff

Sint he dy was fo rechte leff

Anfylme hore do yd gefchach

Do was vndergan de dach

Id was fpade vnd was dufter

[237r,01]Id was my leyder alto byfter

wor ik ene fuken konde

Ach wo node ik ene halue ftunde

vp mynem ftole hedde feten

hedde ik fyne not geweten

Maria do du dar nicht wufteft van

fegge we let yd dy vorftan

hore nu Iamerlike noet

wo fachte me yd my vnbot

De Iungere quemen here lopen

vnd fo iamerliken ropen

Malk de rep vt fynem munde

Owe der Iamerliken ftunde

Maria yd is al vorloren

Owe dat wy gy worden geboren

De Ioden hebben an deffer ftunden

Dyn kint gevangen vnd gebunden

leyder des en wet vnfer neyn

wor fe myt eme heneten

Der warheit konne wy dy nicht fagen

wor fe fint henne flagen

Se togen ene als enen deff

we weten nicht wor dat he bleff

Maria was dy do ycht leyde

do du hordest deffe rede

Anfylme dat mochtstu prouen

wer ik my do icht mochte bedrouen

Min herte wolde my tobreken

[237v,01]Min munt de enkonde nicht mer fpreken

Ik konde horen edder feen

My konden nicht dregen myne been

Do weren vullenbracht de wort

De ik van hern fyneon hedde gehort

Do ik nach deme olden fede

Min kint to dër kerken brochte mede

vnd in de kerken ghink

her fyneon myn kint vntfyngk

An fyne arme vnd fprak

Maria dū leueft noch den dach

Dat van Iamer vnd van fmerten

Eyn fwert fnyet dorch dyn herte

Anfylme dat was do gefchen

Do ik fynen kummer hadde feen
Do quam an derfuluen ftunt
Symeionis fwert an mynes herten grunt

Maria leteftu do darvan
En mochteftu nicht to eme gan
Do du deffe fwaren wort
van den Iungeren haddeft gehort

Ik vnd maria magdalene
lepen in der ftat allene
wente wy an de ftede quem

Dar wy mynen fone vornemen

Maria berichte my der rede
was it an derfuluen ftede

Dar he des auendes hadde feten
vnd mit finen Iungeren gheten

[238r,01] Anfylme hore dar fcholtu weten

en de was annas gheheten

An fyn hus wart he gebracht

Dar lach he alle de langen nacht

Dar vrageden [[fe]] en vmme fyne lere

Efte he godes fone fone were

he fprak wat is des gy my vraget

Ik hebbe al openbare gefaget

Nicht ftilleken myne wort

De heft mannich man gehort

De weten fe wol den moghe gy vragen

De fchollen iu de warheit fagen

Maria nu wil ik dy vragen
wart he van annas Icht geflagen

Anfylme dat fy dy gefecht

by eme ftünd en fnode knecht

de floch mynen fone an fyn ore

he fprak wer biftu en dore

Dat wil ik hute an dy wreken

Scholtu deme byffchope alfo tofpreden

Min fone fach den Ioden an

he fprak o du lunge man
hedde ik ouele gefproken
Dat heftu wol an my gewroken
Eft ik nicht arges gefpraken han
worvme fleyftu my fo fere dan
Maria nu fage my vorbat an
wot wart em mer to leide gedan
Se deden em grot vngevoch
Se nemen enen vulen dock
[238v,01]vnd bunden eme fyne ogen to
Den auent wente an den morgen vro
Eme wart fo mennich bitter flach
Den he mit ogen nyen fach
welke tijd fe ene hadden flagen
Se fpreken du fcholt vns fagen
Eft du en recht prophete byft
van weme du geflagen bift
Deffer fmaheit der was vyl
Se hadden mit eme nydich fpil
Maria wereftu darby
Do fe ene flogen dat fage my
hore nu dat ik dy fage
wo fe begunden ere clage
Ik was in dat hus gekomen
Do dat de Ioden hadden vornomen
Se leten my ftoten vt der dore
Dar vant ik allene vore
Marien magdalenen lopen
So rechte lamerliken ropen
Se fprak o were ik hijr Inne
Maria leue konygynne
we vunden en ghat in der want
To deme fo lepe wy altohant
vnd fegen dardor alle de not
De men mynem kinde bot
Maria fprik van alle dynen fynnen

was der fyner dar Ienich Inne

Iohanes was darin gekomen

Den hadde petrus mit sijck genomen

[239r,01]Do de vrouwe petrus anfach

De de dore to flutende plach

Se sprak du byft der Iungere*n* en

Ik hebbe dy wol mit eme gefeen

Tohant quam en ander man

De begunde peter spreken an

he sprak to eme defuluen rede

he fede he en were dar nicht mede

To dem dorden fo grote en eyn

De sprak ik hebbe dy mit em gefeen

Tohant do wart he vortzaget

he sprak ik byn des nicht vormaget

he gink by dat vur ften

he fwor he en haddes ny gefeen

Maria wat dede vnfe here

Do peter vorfuk aldus fere

Do van peter dijt gefchach

Min fone en do angefach

Der hane*n*krat wart do gehort

Do dachte peter an de wort

De he van em horde spreken

wo he fyner fcholde vorfeken

Do he dachte vp deffe mere

he wart fcrygende alfo fere

van ruwen lep he vt der dore

Dar vant he Iamerliken vore

My vp der ftraten lopen

Scryen weynen vnd ropen

Do my peter angefach

he wart fcrygende vnd sprach

[239v,01]Owe herteleue vrouwe

Den Iamer den ik an dy fchouwe

De is alle der werlt to fwyde

Den ik van dynem kinde lyde
wo en de Ioden hebben flagen
Dat kan dy nemant to vullen fagen
Do lep peter vort van myk
vnder enen fteyn vnd hüdde fijk
Maria nu lat my vorftan
wat wart em mer to leide gedan
hore wo do vort gefchach
Des morgens do vpgink de dach
Annas hadde ene hat de nacht
Do wart he kayfaffe gebracht
Do me ene vp de ftraten toch
vyl fchire dat ik to eme vloch
Do ik fyn antlat angefach
Ny leuede ik fo leyden dach
Syne har weren em afgetogen
Blodich weren em fyne ogen
Syn antlat was emē vorwünt
Dat blot ftrek eme ouer fynen munt
Syn nefe de was eme toftot
Syne wangen weren eme beblot
he was lykerwys gedan
Recht fo en vtfetefch man
vmme fynen hals ik ene grep
vyl luder ftemmene dat ik rep
Owe myn herteleue kint vnd fone
wor ys nu hen dyn grote fchone
Dar ik my an to vrouwende plach
Wan ik dyn antlat angefach
[240r,01]To Iodute vnd wapen
wo Iamerliken biftu gefchapien
vnd bift also en deff geblynt
Owe herteleue kint
Dijt was de Iamer den ik dreff
Do me ene toch also enen deff
Maria nu berichte my

Do de Ioden aldus van dy
Deffen Iamer fagen
wolden fe dat wol voordragen

Anfylme dat fchal dy entfarmen
fe grepen my by mynen armen
vnd togen my van mynem fone
Se fpreken my fo vele to hone
Se fchouen my vt der dore
Se repen dat al openbare
Ik wolde noch fo vele prangen
Ik fcholde fuluen by eme hantgen
Dat volk quam tofamende gan
Efte me ene fcholde han

Maria haddeftu Ienygen wan
Dat he den Ioden mochte vntgan
Dat he fijck fuluen hadde loft
haddeftu darto Ienygen troft

Anfylme hore dat fcholtu weten
welken troft ik han befeten
Ik hope vp fyne wyfen wort
wan de Ioden hadden hort
Dat he mit fynen wyfen reden
were quyt van en getreden
Do he manck de luden quam
[240v,01]he ftund recht alfo en lam
em ghink ny wort vt fynem munde
Rechte eft he nicht fpreken konde

Maria nu berichte my
was Ienich ~~to~~ troft do mer an dy

Anfylme du fcholt fyn bericht
myn hopene de en halp my nicht
Ik hoppedede dat myn leue fone
Do fo clenlik vnd fo fchone
was vnd fo rechte fuuerlijk
Syn antlat was fo mynnichlijk
wan fe dat hadden angefeen

Dat eme nicht quades were beschen
Dat se sijk scholden erbarmen
Do hadden de vnsalgen armen
Syn antlat so fere toslagen
Dat ik dat nicht kan to vullen clagen
he was vorwandelt also fere
Rechte efte he malaftich were
Maria wat schult geuen em de Ioden
Darvme se ene wolden doden
Anfylme hore dat ik dy sage
wo se begunden ere clage
Se spreken kayfas leue here
wy brynget dy enen drogenere
van fuluen hore wy spreken
wo he den tempel wil tobreken
wan he ene hebbe tofclagen
So wil he bynnen dren dagen
Ene wedder buwen also he was
[241r,01]Do sprak to eme cayfas
Byftu cryftus dat sage my
Min fone sprak fegge ik dat dy
So en wultu des nicht louen
Mer gy schollen alle prouen
vnd feen myt ogen an
Dat de hemmel schal openftan
So schole ge das mynschen fone
By fynem vader an dem trone
Sitten feen to der vorderen hant
So scholle gy des fyn bekant
Do dijt cayfas horde vnd sach
he ret fyn clet vnde sprak
wot behoue wy tuge mer
Dijt is en recht drogener
wat wille gy myt eme began
Se spreken alle me schal ene han
Do ik horde deffe rede

My was fo rechte lede
Dat van iamer vnd van fmerte
Syn fwert fnet dor myn herte
Do du dijt haddeft gehort
wat Iamers deden fe eme vort
Do fe hadden dyt gedreuen
vnd cayfas dat ordel hadde geuen
Do me ene toechte fcholde doden
Tohant do togen ene de Ioden
To pylato vór gericht
Do fpreken de vyl bofen wichte
[241v,01]pylato herteleue here
wy bringet dy enen drogenere
Nu hore wat he hat gódreuen
he fprak me en fcholde den tyns nicht geuen
Dem keyfer dat hat he gefaget
leue here dat fy dy geclagen
Maria nu wil ik dy vragen
Ik bidde dat du my willeft fagen
Do he vor pylato quam
wren eme de Ioden gram
Efte was dar Ienich man mede
Dó do richtede fyne rede
Anfylme dat wil ik dy clagen
Do my de Ioden angefagen
Do he mennich fchone teken
hadde dan by eren feken
he let ere lamen ghan
De doden let he vpftan
he let ere blynden feen
loue my ere was dar nen
Seyde grot vnd cleyn
Se fpreken alle gemeyne
Me fchal ene an en crufce han
he heft vns ennuch to leyde gedan
wo lange fchal de tuffcher leuen

Dijt was de troft den fe em geuen
Maria do ene pylatus fach
wat was dat he eme do fprak
Anfylme dat wil ik dy fagen
pylatus begunde ene to vragen
Na fynem rike vnd we he were
[242r,01]Do fprak wedder vnfe here
pylate du fholt fyn bericht
Min rike en is vp erden nicht
Meneft u were myn rike hijr
Myne denfte fcholden myr
lofen wol van dyner hant
pylatus fprak ik byn bekant
vnd proue wol an dyner bere
Du bift en konigk vnd en here
Min fone fprak ik hore van dy
Du fprick dat ik en konigh fy
Ik byn an de wêlt gekomen
vnd de mynheit an my genomen
Dat ik en der warheit fy
pylatus fprak berichte my
wat is de warheit do fwech m̄y fone
vnd hadde fyner rede fchone
pylatus wolde tovorne vragen
Darvmme en wolde he em nicht fagen
Maria berichte my der rede
worvmme dat dyn fone dede
Do pylatus begunde vragen
Dat he em nicht wolde fagen
Anfylme dat fy dy gefaget
he hadde fo grote rede vraget
hadde myn fone em der bericht
So en were he gemartert nicht
Se en hadden e eme nene nō todreuen
So were de mynfche verloren bleuen
Do wolde he dor des m̄yſchen willen

[242v,01]Min kint fyne rede ftyllen

Maria do dijt was gefchen

Sage wat haftu mer gefeen

Anfylme pylatus fprak to den Ioden

wes wille gi deffen mynfchen doden

Nene fchult moge gy em geuen

Darvmme fo latet ene leuen

Do repen de Ioden alle

Myt enem mychlikem fchalle

he hat dat lant aldor getogen

vnd hat alle dijt volk bedrogen

van galilea wente alhere

Id is en recht drogenere

Do pylatus dat vornam

Dat he van galilea quam

To erodefe he ene fande

De was en richter an dem lande

Se hadden kyuet mennyge tijd

Do wart vorfonet ere ftryd

Maria berichte my der rede

wat erodes by eme dede

Do erodes ene anfach

Ny fchude eme leuer dach

he hadde vele hort van eme fagen

Des begunde he ene to vragen

Eft he were defulue man

De de laferus let van dode vpftan

he vragede ok eft he de ware

Darvmme fyn vader ouer mengem Iare

hadde de kindere flagen dot

hore wat he eme ok mere bot

[243r,01]he fprak wultu my en teken wifen

Ik wil my gerne darna pryfen

Dat ik dy helpe van den Ioden

vppe dat fe dy nicht en doden

Myn fone fwech to aller ftund

he en dede ny vp fynen munt
Do dyn fonê dat hadde vorfwegen
wolde erodes dat wol vordregen
Erodes de was vnmaten ere
Se befchimpeden mynen fone fere
Eyn wyt clêyt togen fe eme an
he fprak he fcholde wedder gan
To pylato erem heren
he en wolde fijk myt em nicht beweren

Maria nu fcholde ik gerne weten
wat he hadde mer befeten

Do he van erodefê quam
vnd nene fchult an em vornam
Do pylatus ene anfach
van torne he to den Ioden fprak
kome gy echt myt deffem manne
Den ik erodefê Iutto fande
wille gy de witte eme vorgeuen
vnd laten ene vorbat leuen
Me plecht doch enen vangenen man
vor dên pafchen laten gan
vnd latet ene der hochtyd geneten
latet ene gan dat wil ik in heten
Do repen du fcholt ene han
vnd laten barnabaffe gan

Maria nu lat my vorftan
[243v,01] wat hadde barnabas gedan

Barnabas hadde menich Iar
De lude gemordet al openbar
he was myt enen morde grepen
Dat me ene fcholde flepen
vnd van dem lyue hebben dan
Denfuluen leten fe do gan
Owe ener de bofen Ioden
worvme woldên fe ene doden
vnd den fchuldegen laten gan

Maria dat lat my vorftan

hore wo do vort gefchach
pylatus to den Ioden fprak
Gy heren ik en vinde nene fchult
bi deffem manne men hebbet dult
Ik wil ene laten fere flan
So mach he fynes weges gan
Ik kan nene fchult an eme vynden
Tohant do let he ene bynden
vmme ene fule vnd let ene flan
Dar gingen to veer fterke man
wan tve vormodet waren
So quemen tve andere varen
De flogen eme grote Iamerlike flage
Dat van groten fwaren plagen
van der fchetelen wente an de verfen
Nicht heles wart an em gefeen
Se deden em ok mer to torne
Ene crone makeden fe van dorne
De druckeden fe em an fy bragen
Do fe ene hadden nuch geflagen
pylatus brachte ene mank de Ioden
[244r,01]he fprak men willen ene nicht doden
Ik hebbe eme nuch to leyde gedan
Se repen alle me fchal ene han
Dijt fynt clegelike wort
Nu berichte my der rede vort
wo fe dat richte myt em helden
Do fe ene aldus vordelden
Anfylme merke dijt vyl rechte
pylatus de let fyne knechte
De groten ftad al vmmelopen
vnd let dat volk tofamenderopen
De repen gy lude gat hijr vore
vnd nemet Iuwes richtes ware
Do quemen alle gemeyne

De Ioden grot vnd cleyne
vnd gingen vor dat richte ftan
pylatus fprak nemet den man
vnd dodet ene na Iuwer eē
Altohant do repen fee
Nen de ee vorbeut vns Ioden
Dat wy nemende fchollen doden
he fprak deme keyfere dat to torne
he fy des leuendygen godes fone
Se darto leftu ene gan
Du wult deme keyfer wedderftan
Do pylatus hadde hort
van den Ioden deffe wort
Dat he godes fone were
Tohant do vruchtete he fijck fere
vnd fprak to em myt groter lift
Nu fage my drade We du byft
[244v,01]Myn fone let ene vufte vragen
he en wolde nicht daraff fagen
Do he van eme nicht wart bericht
pylatus fprak en fprikftu nicht
fo mach ik dy wol laten doden
Edder maken los van den Ioden
Truwen maria des was ennuch
Dat dyn fone dat vordruch
Dat fijck pylatus der wolt vormat
An den reden proue ik dat
Datfulue hat ene vordomet
Dat he fijck der wolt hat vorronet
Maria nu lat my fyn bericht
Antwerde em dyn fone ieht
Myn fone konde des nicht vordragen
he fprak pylaty ik wil dy fagen
De walt de du haft an my
De ne heftu nicht van dy
Se kumt dy van dem hemmele nedder

pylatus fprak to den Ioden wedder
Deffe man heft nene fchult
Do hadden de Ioden grote vndult
Se repen alle me fchal ene han
he hat vns genuch to leyde gedan
Do pylatus dat vornam
Dat alle dat volk rugende quam
vnd wolden ene doden
Do dwoch he fijk vnd fprak to den Ioden
Ik wil wefen fynes dodes
vnfchuldich vnd fynes blodes
[245r,01]Do I repen fe alle gemeyne
De Ioden grot vnd cleyne
Syn blot dat fchal ane wan
vp vns vnd vp vnfe kindere gan
pylatus dede der ioden willen
Do he fe nicht konde ftyllen
he gaf dat ordel ouer em
he fprak nu fleepet my em hen
Nu gy ene Io willen han
So latet barnabaffe gan
Maria fage my wat fe dreuen
Do dat ordel was gegheuen
he muſte dat cruce fuluen dregen
Dat was fo grot vnd vorwegen
Dat he des nicht dragen enkonde
Do nemen fe an derfuluen ftunde
Enen man de droch dat cruce vore
De kinder worpen ene my hore
Itlike vrouwen de weyneden fere
Do fprak to ene vnfe here
wat ga gy weynen ouer my
weynet darvme des not fy
Ouer Iuwe kindere des is not
De my fo grote fmaheit dut
Tohant do togen ene de Ioden

Dar fe ene wolden doden
To kaluare vp de stede
Dar me ene van dem lyu dede
Maria wo wart em gedan
Do fe ene wolden han
hore nu Iamerlike rede
[245v,01]wo me mynem sone dede
Ik fach myt mynen ogen leyder
Dat fe em vttogen fyne cleyder
Se dobelden we den rok behelde
Do me fyne kledere deelde
Aldus ik ene naket fach
Ny leuede ik fo leyden dach
Myn herte konde des nicht lyden
Ik want eme vmme fyne fyden
van mynem houede enen dock
Dat cruce dat he fuluen druch
Dat worpen fe nedder vp de erde
Se nemen ok myn kint vil werde
vnd worpen ene p̄ vp dat cruce dale
Dre negele handen fe van ftale
De weren grot vnd vnbehende
Twe flogen fe eme dor fyne hende
Myt groten hamerenflagen
hore wat ik dy willē fagen
Do he by den armen was gehangen
De vote konden nicht tolangen
Deme hole dar fe scholden torecken
Dar de negele Inne scholden fteken
Se bunden en feel vmme fyne been
Darmede begunden fe ene teen
So fere dat eme de hende reten
Ok scholtu dat vorware weten
Eme knakede alle fyne fenen
Ok tobeten em de tenen
De tongen an fynem munde

Do quam an derfuluen ftunde
Dat fwert her fyneyonis dor myn herte
[246r,01]van der Iamerliken smerte
Maria dijt fint fware wort
nu fage wat fe eme deden vort
Se richteden ene vp mit groter not
Myt dem cruce wente yt was grot
Dat fe id nicht konden boren
Dar muften vele lude tohoren
Do fe dat hadden vpgericht
Do nekonde ik leyder nicht
Sine leuen vote aflangen
Alfo hoge was he gehangen
By fynem cruce ik arme ftud
vt fynen wunden quam dat blut
langk dat cruce nedder vleten
vnd wolde vp de erde gheten
Do myne ogen dat fegen an
Dat dat blot nedderran
Tohant do was ik bereyt
vnd helt darvnder myn cleyt
vnd leet id lopen an mynem fchot
Do worden myne cledere rot
De vote de hadden wit gewefen
De my fach deme mochte grefen
Alfo Iamerliken was ik bevloten
van fynen hilgen blodesdropen
Maria wart dar ok mer gedan
Do fe hadden dijt began
hore nu Iamerlike rede
wovele fe eme to leyde deden
Twe morder weren dar gevangen
Dartwyffchen wart he gehangen
Se fpreken to em vyl fnode rede
[246v,01]he muſte wefen nicht mit vrede
De dar hangede to der vorderen hant

De fprak to eme biftu gefant
hijr van dem ouerften trone
Byftu des leuendygen godes fone
So make dy funt vnd vns mede
Do antwerde em vp der ftede
De andere morder mit der vart
De to der anderen hant gehangen wart
he fprak ne heftu nene vaer
Sint dat wy al openbar
vp mort fint gegrepen vnd gevangen
vnd an deffem galgen hangen
Dat dat god an dy wil wreken
wo darftu deffe rede fpreken
he is vnfchuldich hijrto kamen
Dar ny nen quat is van vornomen
he fprak here leue here
wan du kumft in dines vader ere
So erbarme dy ouer myk
Myn fone fprak ik fage dyck
Du fcholt hute funder wan
Myt my an de vroude gan
Maria nu lat my vorftan
wart em ok mer to leyde dan
hore wat me mit eme dreff
pylatus de bedachte enen breff
An den breff fo wart gefcreuen
De fchult de em de Ioden geuen
want Ihefus van nazaret
vnfer Ioden konygh het
Do de Ioden dat vornemen
[247r,01]To pylato dat fe quemen
Se fpreken to em wy biddet dy
Scryff nicht dat he vnfe konyg fy
Mer fcryff dat he hebbe fpraken
he were en konyng dat hebbe wy wroken
pylatus fprak yd ys gebleuen

wat ik fcreff dat is gefcreuen
he let ene negelen bouen Syn houet
Den breff vppe dat dar worde prouet
Dor welke fchult dat en de Ioden
So Iamerliken leten doden
Maria fage my wat fe dreuen
Do de breff dus was gefcreuen
De Ioden gingen vor ene ftan
hore wo fe ene repen an
Du bift des leuendygen godes fone
hijr nedderkomen van deme trone
So ftich hijr von dem cruffe nedder
So wil wy dy louen fedder
Do fe hadden dijt gedan
Myn fone rep fynen vader an
he bat dat he yd en wolde vorgeuen
went fe en wuften nicht was fe dreuen
Maria ik wolde gerne weten
hadde dyn fone dyner vergeten
Do he dy nicht to en fprak
Do he dy vul Iamers fach
Anfylme dat fcholtu wol vorftan
Do ik was Iamerliken getan
vnd was bedropen myt dem blode
he fprak do myt fachte mode
[247v,01]Maria leue moder myn
Du fcholt vafte an dem louen fyn
Du fcholt vafte fin vnd vnvortzaget
wente du bift en reyne maget
Noch alfo ik van dem hemmele quam
vnd de mynfheit van dy nam
van dem hilgen geifte byn ik vntfangen
Allene du my hijr fuft hangen
Ik byn doch fchipper vnd god
vnd van dynem lyue voet
Du bift moder vnd ik byn dyn fone

Myn vader de is an dem ouerften trone
Darv^mme dencke an myne smerte
vnd hebbe en stede herte
Du scholt nenen twy^vuel han
Ik wil dy nicht vorderuen lan
Maria nu sage my wo dy were
Do he dij trofede aldus fere
Do du haddeft dyt gehort
Geueftu eine Ienych wort
Anfylme wat mocht ik arme spreken
My wolde myn herte van ruwen tobreken
Ik sprach herteleue fone
hebbe dyner leuen moder schone
vnd lat myn myt dy steruen
wat mach ik mer vp erden weruen
Myn leue kint nu dencke an my
vnd lat my blyuen dat by dy
worv^mme wultu my lenger sparen
lat my myt dy van hennen varen
Schal ik fone dyner vnberen
To weme schal ik my denne keren
myn leue kint vorbarme dy
vnd lat des geneten my
[248r,01]Dat du heft myne bruften gefogen
vnd ik hebbe dy lefliken vpgetogen
Du werest Io myn leytvortryff
wat schal ik vil arme wiff
Schal ik nu alleyne qualen
weme wultu fone my bevalen
Anfylme ik dreff so grote quale
Dat ik dy nummer to vullen clage
Nu sage wat dyn fone sprach
Do he dy so drouych sach
Des scholtu berichten my
weme hat he bevalen dy
Anfylme wes des bericht

he let my vmbewaret nicht
Nu mochtu horen wo he sprak
Do he Iohannem vor fijck sach
he sprak leue moder myn
Iohannes schal dyn huder fyn
Ik kan mit dy nicht lenger blyuen
De dot wel my van hijre dryuen
Du <e> en scholt nenen twyuel han
Ik wil dy nicht vorderuen lan
Du bist myn moder ik byn din sone
Du scholt an dem ouerften trone
fytten to myner vorderen hant
he sprak Iohannes nu wes bekant
vnd dencke daran dat dy nyman
Alzo recht leff ne wan
Maria schal dyn moder fyn
Nu nym se an de hude dyn
Du scholt se my wol bewaren
Ik mit schire van hijre varen
Mer leue Iohannes do du by my
[248v,01]Rechte so ik hebbe dan by dy
vnd giff er io guden troft
Du scholt drade werden loft
hijrmede he fijck van vns wende
vnd he gaff der rede enen ende
Maria dijt hebbe ik wol vorftan
Nu sage wot wart eme mer gedan
hore nu Iamerlike clage
It was by dem myddendage
De funne vorlos eren schin
Do rep de leue sone myn
An luder stemmene dat wort
hely hely lamazabatany
Dat sprikt to dude myn got myn got
vyl leue vader vmme wat
haftu my vortegen

Des konden de Ioden nicht vordregen

Se gyngen alle vor eme ftan

Se fpreken he repe helyam an

Nu lat fen wat helyas doghe

wer he ene vns nemen moghe

My dorftet fprak myn fone do

Des worde alle de Ioden vro

Id was en do ~~ny~~ vyl wol gevallen

Etyk mengeden fe myt gallen

De reckeden fe eme to fynem munde

he fprak to derfuluen ftunde

Do he den drank hadde vefocht

Nu is alle dink vullenbrocht

Do negede he fyn houet dale

he fprak vader ik bevale

Mynen geift an de hande dyn

Darmede vor he van hin

[249r,01] Maria weftu dar ycht aff

do dyn fone dyn geift vpgaff

Berichte my der rede

Eft he ok teken noch dede

Anfyme dat fcholtu merken

Dar hangede en laken in der kerken

Dat toret vnd vyl darnedder

De doden lude quemen wedder

De de ftoruen weren ouer men~~n~~ich Iar

De gingen in der ftad al openbar

De erde de beuede vnd de fteyne

De toreten alle gemeyne

Maria nu lat my vorftan

wat wart dar do mer gedan

hore nu Iamerlike not

wo de Ioden voren vort

To pylato dat fe treden

vyl fere dat fe ene beden

Dat he en de doden lude gaue

Dat fe de hudden in de graue
pylatus sprak to eren reden
he gūnd es wol dat fe dat deden
Do quemen de Ioden here te en
vnd tobreken en ere been
Mer dar quam der rydder en
De het longynus vnd was blynt
De ftack myn herteleue kynt
Myt enem spere dorch fyn herte
Ik sprak van ruweliker fmerte
Owe Iamer owe leyt
Owe vn**bar**mōherticheit
worv**me** do gy eme deffe not
[249v,01]was he doch leyder alrede dot
wat is dat gy an eme wreket
Dat gy ene dorch fyne fyden fteket
wil gy eme don to leyde mere
So neget here Iuwe spere
vnd dodet de moder myt dem kinde
So hebbe gy dat Ingefinde
Anfylme dijt scryff an dynen breff
Dyt was de Iamer den ik dreff
Maria dijt hebbe ik wol vorftan
wultu my berichten vortan
wo he fy to dem dode kamen
vnd wedder van dem cruce namen
Anfylme hore dat fcholtu weten
Eyn de was Iofep geheten
De was en godelouefch man
De quam to pylato gegan
he sprak pylate leue here
Ik bydde dy fo rechte fere
Dat wy Ihesum grauen moten
Syn arme moder wil vorboten
Den Iamer vnd de herteleyt
De is to grot den fe deyt

Se dryft fo clegelike not
he werde grauen fe blyft dot
pylato deme vorwunderde fere
Eft he rede geftoruen were
he fprak he fcholde orleff hauen
Darto dat he ene mochte grauen
Do eme orleff was gegheuen
Segge my wot fe do dreuen
Anfylme dat fchal dy vntfarmen
[250r,01]Iofep ftech to fynen armen
he hadde enen hamer an fyner hant
Dar he de negele mede vtwant
Se weren michgil vnd grot
he toch fe vt myt groter not
Do ik dat fach myt mynen ogen
Dat de negele weren vtgetogen
vnd he neddér wolde gliden
Ik grep ene vmme fyne & fyden
Do fyne vote weren los
wo drade ik de erde kos
vnd lede ene an mynen fchot
Syn lijf dat was van blode rot
Ik dreff fo Iamerlike not
van ruwen wolde ik fteruen dot
Ik fprak herteleue fone
wor is nu dyn grote fchone
Dar ik my an to vrouwende plach
Owe de mortlike dach
De hat alle vroude van my dreuen
Nu mot ik troftes my begeuen
Maria ik wolde fyn bericht
Moygeden fijck de Iungeren ycht
Anfylme alzo rechte fere
Se hadden lat edder here
Se weren angeftes alfo vul
van vruchten weren fe aldus

Iohannes de quam here lopen
So Iamerliken fere ropen
he vyl eme vppe fyne bruft
De he dycke hadde kuft
he fprak herteleue here
[250v,01]Owe vnd Iammer mere
wo Iamerliken biftu fchapen
Tauent do ik wart vntflapen
vppe dyner bruft do gaf dyn herte
Goten roke nu gi<f>t id fmerte
peter de dref ruwe grot
he rep o here were ik dot
vorgif my here de funde myn
Dat ik han vorfaket dyn
Maria magdalena quam
vmme fynen hals fe ene nam
Se fprak owe leue here
Dijt vorwynne ik nummermere
leftu my nu lenger leuen
we fchal de funde my vorgeuen
So du here haft gedan
De Iungere quemen here gan
Se dreuen Iamer vnd fwere
Se repen owe leue here
wes haftu vns laten ouerbleuen
De Ioden laten vns doch nicht leuen
Anfylme den Iamer den fy dreuen
Den vynt me nergen befcreuen
Maria dijt fint ware wort
De ik van dy han gehort
Der horde ik ny al myne dage
Berichte my des ik dy vrage
haftu yenige not befeten
Do me ene gruff dat wolde ik weten
Anfylme dat fcholtu wol vorftan
De grote not de ftund noch an

Ik fprak ik wolde by em blyuen
[251r,01]Se fcholden my dar er vntlyuen
Er he my aldus worde nomen
he en were my alzo nicht angekomen
Do Iohannes dat vornam
vyl drade dat he to my quam
he fprak maria ik bidde dy
Dat du willeft fteden my
Dat ik graue mynen heren
we moten leyder fyner vnberen
Du weft id vele bat wen ik
Dat he fuluen wolde fijck
An deffem dage laten doden
Iamerliken van den Ioden
Ok weftu dat he wil vpftan
vnd wel vns nicht vorderuen lan
Darvme fo lat ene in de erde
Grauen dat he vns nicht genomen werde
Maria nu wolde ik fyn bericht
twideftu Iohanfe ycht
Ik antwerde em vp fyne rede
Ik fprak wes deyftu my fulke bede
Iohannes lat de rede blyuen
vnd lat my mynen kummer dryuen
Du mocht my wol mit vrede lan
My is genuch to leyde gedan
De Iungeren quemen alle here
Vnd beden my fo rechte fere
Dat ik tolesten orlef ghaff
Dat fe ene leden in dat graff
Do he in dem graue lach
Ik vur to eme vnd fprak
[251v,01]Gy heren latet iu vorbarmen
vnd grauet my elenden armen
By myn kint des dut my not
Ik blyue doch van ruwen dot

Do yt was ouêrlank
Se togen my ane mynen danck
vte deme graue ane were
Do weynede ik fo rechte fere
Se worpen den fteyn vp fyn lyff
Do ſprak ik vil ~~an~~ arme wiff
latet ene my noch eyns ſen
Er de mychlike ften
werde vp fyn liff gelecht
anderwerue lep ik echt
vp dat graff do en vant ik nicht
Do was dat leyder al bericht
Maria nu berichte my
wo lange wereftu darby
Dar dyn ſone grauen wart
vortegeftu finer mit der vart
Anfylme hore nu wo ik dede
Ik gink lyggen vp de ſtede
Dar myn ſone vnderlach
vil Iamerliken dat ik ſprak
Gy heren ik bidde iu algemeyne
Dat gy laten my alleyne
vp mynes kindes graue blyuen
vnd dar mynen kummer dryuen
Dar ne moge gy nicht by ftan
Darvme bidde ik dat gy gan
Ik wil weynen vnd ~~fy~~ ſchrygen
Des ne wil ik nicht vortyggen
[252r,01]Ik en fy hijr ſtoruen dot
Do togen ſe my mit groter not
vyl Iamerliken in de ftad
Got wet wol wat ik beſat
Myne cledere weren van blode rot
Dat dar van deme cruce vlot
Do ik dat blot angefach
Dat meſten del der vrouwen ſprak

O mylde god van hemmelrike
Neu wart so grot vngelyke
Gefen an deffem lande
Alfo deffem Iungen manne
vnd deffer vrouwen is gefchen
Ny wart also grot Iamer gefen
Anfylme dijt fcholtu weten
welken Iamer ik han befeten
Dijt mochtu gerne fcryuen
Dat en fchal by dy allene nicht blyuen
Du fcholt dat allen luden fagen
De dy darvme willen vragen
Se mogen prouen vnd weten
wat myn fone he<f>t befeten
Du fcholt ok des namen geueten
Anfylme fchal de passyo heten
hijr hebbet de rede en ende
God mote vns fynen vrede fenden
Dijt is funte anfylmus vrage
weme fe nicht en behage
De blyue en fchalk al fyne daghe